

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 27-05-2020 r.

Adam Bodnar

VII.501.171.2020.KŁ

**Pan
Marek Chraniuk
Prezes Zarządu
Spółki PKP Intercity**

sekretariat@intercity.pl

Szanowny Panie Prezesie,

do Rzecznika Praw Obywatelskich dotarły niepokojące informacje¹ dotyczące przekazania przez naczelnika biura bezpieczeństwa Spółki PKP Intercity polecenia zbierania i przekazywania przez konduktorów informacji o osobach, które jechały pociągami Spółki na protest przedsiębiorców w Warszawie.

Należy wskazać, że Konstytucja RP chroni prawo do prywatności i autonomii informacyjnej jednostki. Artykuł 47 Konstytucji RP zawiera ogólne gwarancje ochrony prywatności, a art. 51 Konstytucji RP odnosi się bezpośrednio do aspektów ochrony prywatności związanych z przetwarzaniem informacji o jednostce. Jak zauważył Trybunał Konstytucyjny autonomia informacyjna jednostki, oznaczająca prawo do samodzielnego decydowania o ujawnianiu innym informacji dotyczących swojej osoby, a także prawo do sprawowania kontroli nad takimi informacjami, znajdującymi się w posiadaniu innych podmiotów (wyrok TK z dnia 19 lutego 2002 r., sygn. akt U 3/01). Wymogi odnośnie do dozwolonych konstytucyjnie ograniczeń w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw zostały określone w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. W wypadku prawa do prywatności informacyjnej zostały one doprecyzowane w art. 51 ust. 2 Konstytucji RP. Ograniczenia te

¹ P. Halicki, *Konduktorzy mieli inwigilować przedsiębiorców jadących na protest? PKP Intercity: to monitoring frekwencji*, onet.pl, 25 maja 2020 r.

muszą być ustanowione w ustawie, nie mogą naruszać istoty wolności i praw i muszą służyć usprawiedliwionym konstytucyjnie celom.

W Polsce system ochrony danych osobowych opiera się na unijnym akcie zawierającym ogólne zasady przetwarzania danych, obecnie jest to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. UE L. 119.1 ze sprost.; dalej: RODO) z pewnymi aspektami doprecyzowanymi w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).

Należy wskazać, że **art. 9 ust. 1 RODO wprowadza szczególną ochronę kategorii danych, jaką są poglądy polityczne**. Jak wskazują przedstawiciele doktryny, zaangażowanie w działalność polityczną, np. udział w manifestacjach wiecach czy akcjach politycznych może prowadzić do ujawnienia informacji o poglądach politycznych². Należy zatem ze szczególną ostrożnością podchodzić do przetwarzania tych danych. Konieczne jest również spełnienie standardów wynikających z RODO, w szczególności posiadanie właściwej podstawy do przetwarzania danych (art. 9 ust. 2 RODO). W tym kontekście należy wskazać, że podróż pociągami Spółki PKP Intercity, zgodnie z regulaminem spółki, w wypadku osób, które zakupiły bilety drogą elektroniczną, wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych. Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymuje skargi na konieczność potwierdzania tożsamości podróżnego związaną z obowiązkiem okazywania dokumentu tożsamości. Oznacza to, że w wypadku, jeśli konduktorzy mieliby utrzymywać informację o udziale w proteście, w wielu przypadkach mogliby to zrobić w stosunku do konkretnej, możliwej do zidentyfikowania osoby. Wybór przez PKP Intercity rozwiązania opartego na przetwarzaniu danych podróżnych do realizacji przewozu nakłada na spółkę konieczność ochrony tych danych i oceny konsekwencji takiego przetwarzania dla prywatności jednostki.

W mojej ocenie wątpliwe jest również przedstawione w prasie wyjaśnienie, zgodnie z którym: „Monitorowanie wzmożonego zainteresowania podróżami przez drużyny konduktorskie i raportowanie służy zwiększeniu przepływu informacji, co przekłada się na

² A. Nerka, komentarz do art. 9, [w:] *Ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych. Komentarz*, red. M. Sakowska-Baryła, Warszawa 2018, nb. 4, s. 181.

realizację wzmocnień pociągów, nie dopuszczając tym samym do przekroczenia limitu pasażerów”³. Monitorowanie wzmożonego zainteresowania podróżami, jeśli ma służyć ocenie potrzeby zapewnienia dodatkowych możliwości przewozu, może się odbywać bez identyfikacji celu podróży poszczególnych pasażerów.

Mając na względzie powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r., poz. 627), zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o przedstawienie wyjaśnień w niniejszej sprawie, w szczególności zaś o wyjaśnienie podstawy prawnej podjętych działań oraz podstawy przetwarzania danych osobowych wskazanych wyżej osób. Proszę również o wskazanie, czy podobne praktyki badania celu podróży pasażerów miały miejsce w przeszłości i w odniesieniu do jakich grup miało to miejsce.

Łączę wyrazy szacunku

\$IMIĘ I NAZWISKO

\$STANOWISKO

/-podpisano elektronicznie/

³ P. Halicki, *Konduktorzy mieli inwigilować przedsiębiorców jadących na protest? PKP Intercity: to monitoring frekwencji*, onet.pl, 25 maja 2020 r.